

Frode - glas- och neonkonstnär

Glas- och neonkonstnären Hans Frode brukar dyka upp sommartid på Öland - privat i sitt nybyggda hus i Sättra, konstnärligt hos Borge Kamras på Galleri Kamras i Borgholm.

Hans Frode pendlar mellan Sättra och New York, där han bor fast. Just nu har han utställning på Galleri Händer på Hornspuckeln i Stockholm, där han visar sjuttio verk. Samtidigt visar Galleri Kamras åtta verk, sju tavlor och en skulptur.

Hans Frode började som ren bildkonstnär och gick i Västerås konstskola i början av 70-talet.

Till skillnad från många av de andra eleverna fortsatte han inte till Konstfack eller akademien. Nej, han reste till London i stället.

- Jag gick Byam Shaw Art School i London, säger Hans Frode.

- Det var en traditionell utbildning, där man duvades rejält i modellmåleri. Lärarna var aktiva konstnärer, som undervisade några veckor i taget.

- Det var många fördelar med det; vi lärde olika tekniker och fick bra bredd i kunskaperna.

PLAST, GLAS OCH NEON

Men det är ju en bra bit mellan modellmåleri och de frostiga, ljusskimrande glastavlor och glasskulpturer, som nu utgör Hans Frides produktion.

Det började med att han hjälpte vänner i en teatergrupp med att trycka deras affischer. Han blev intresserad av själva tryckprocessen, kom i kontakt med genomskinliga plaster och från plasterna var hoppet inte långt till glaset...

Han laborerade med plast, innefattade plasten mellan glas, blyinfattade glaset, tryckte på det, målade på det...

Från början använde han ingen ljuskälla, men "tvingades" till det, då färgerna i glaset inte gick fram som han ville.

I slutet på 70-talet befann han sig i en återvändsgränd - han hade börjat använda lysande neonrör tillsammans med glaset, men kunde hemma i Skandinavien inte utveckla neontechniken vidare.

WORKSHOP I USA

- Det fanns ingen i Skandinavien, som arbetade konstnärligt med neon då, säger Hans Frode. Reklamneoret hade sina begränsningar och ofta när jag förklarade hur jag ville ha mina neoner fick jag svaret: 'Det går inte'.

Det var inget svar han nöjde sig med. 1980 for han till USA; där fanns redan neonskolor, där man arbetade konstnärligt med neon. Här kunde han till slut tillverka sina egna specialrör.

Han började lära upp sig under kunniga studioglasbläsares ledning, gick vidare och hyrde in sig i en workshop för glas.

- Jag var en glad entusiast och ville vara med från början och bygga upp hyttan med all utrustning. Tänkte vara borta ett år kanske, men trivdes så bra så jag blev kvar.

Nu är Hans Frode s.k. affiliated artist vid New York Experimental Glass Work Shop. Workshopen, som numera är inhytt i en gammal teaterlokal i Brooklyn, har utvecklats till ett av världens ledande konstglascentra.

"NEONISM"

- Det är en bra lokal, 1700 kvadratmeter stor med 25 arbe-

tande konstnärer och ytterligare ett antal konstnärer, som leder den stora kuravksamheten, säger Hans Frode.

Själv har han numera kommit förbi undervisningskegget och kan ägna sig helt åt sin egen konst, och åt att sköta workshopens neonavdelning.

Numera har han inga större problem med att lösa eventuella glas- och neon-problem. Men det tog sina tre-fyra år innan han kände att det gick vägen någorlunda.

- Glas är tjurigt. Det är bökigt och tidsödande att arbeta med, men det tycker jag om. Man blir aldrig fullärd med glas!

Hans Frode har ställt ut sina glas-neonverk sedan 1982, ensam och i samlingsutställningar. "Neonrenaissance" hette förra årets utställning på Galleri Händer; nu visas där "Neonism" sedan en vecka tillbaka.

Han har ställt ut runt om i Skandinavien och övriga Europa och naturligtvis i USA. 1984 visades New American Glass på Kulturhuset i Stockholm; stommen i den utställningen kom just från New York Experimental Work Shop.

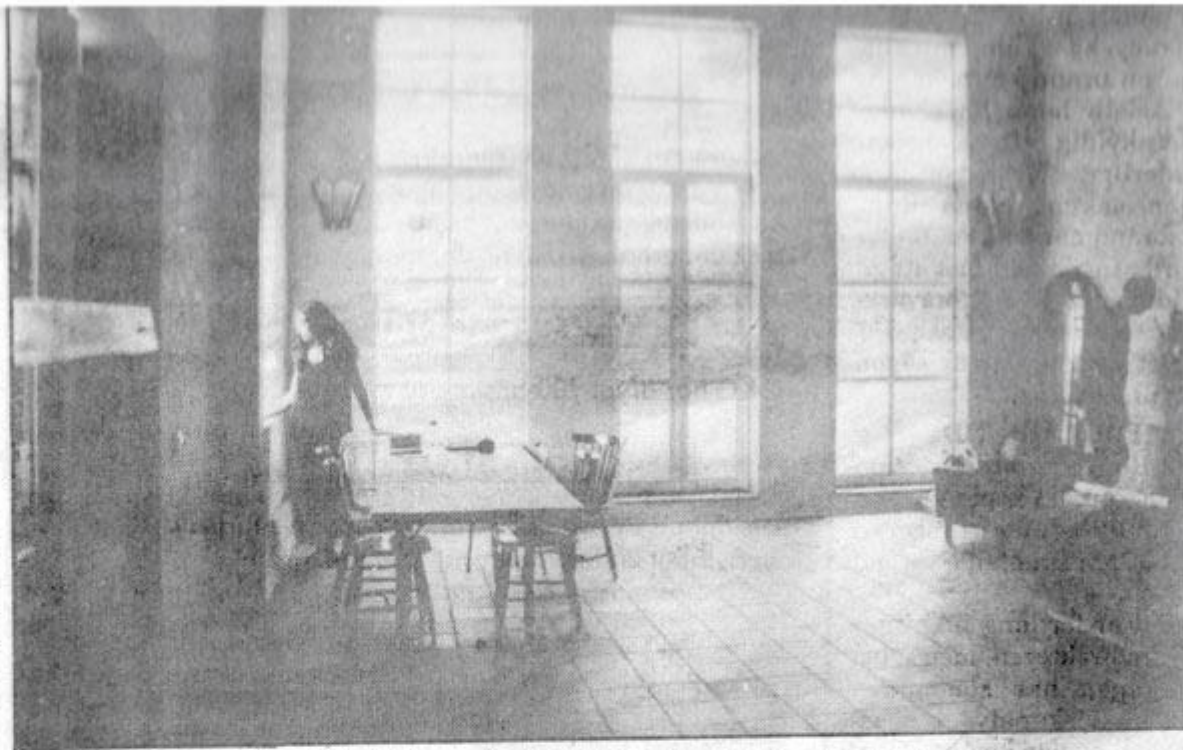
Sedan mitten av 80-talet har även Galleri Kamras visat Hans Frides verk.

Från trettiofemte gatan i New York till Sättra på Öland är faktiskt en ganska lång väg. Hur gick det till egentligen?

- Jag träffade Ulf Robé och Johan von Reis i Stockholm för så där tio år sedan, säger Hans Frode. 'Kom till Öland', sa dom, och det gjorde jag.

- Först hyrde jag några somrar i Sättra, men så tänkte jag, att ett hus vore inte så dumt att ha här i Sättra.

Hans Frode är alltid hemma i Sverige på somrarna, han tycker svenskarna är som bäst då.

Ovanlig interiör - "många blir tysta när de kommer in här..."

Huset är värt en egen liten mässa, där det ligger - en aning Hopper-aktigt - på platta marken vid auktionskammaren i Sättra. Det har en egen framtoning, påminner kanske om en barnteckning av ett hus.

- Jag har en vän här i Sättra, konstnären Lasse Karlsson. Han och jag satte oss ner och ritade ett hus, det skulle vara enkelt, praktiskt och kosta litet. Se'n lät jag en arkitektvän i USA titta på ritningen.

- Han skalade bort en del krusiduller, förenklade det hela.

Nu står huset där, en skapel-se i lera, cement och stål. Interiören är närmast sakral, öppet upp tillnocken och med höga, stora fönster mot norr.

- Jag har byggt det själv med vänner, säger Hans Frode.

- Det här huset är min lugna baspunkt - motsatsen till livet i New York! Jag tycker om motsatser...

KIKI LUNDH

Frostig, skimrande fruktuppläggning Ö la Frode på Galleri Kamras